

Eduskunnan lakivaliokunnalle
LaV@eduskunta.fi

Eduskunnan lakivaliokunnan asiantuntijapyyntö

HE 153/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yrityksen saneerauksesta annetun lain ja arvopaperimarkkinalain 11 luvun 21 §:n muuttamisesta

Asiantuntijakuuleminen Perjantai 7.11.2025 klo 9.15 Teams

Asiantuntija Käräjätuomari Hannele Piisi, hannele.piisi@oikeus.fi, puh. 029 56 44539

Eduskunnan lakivaliokunta on varannut Helsingin käräjäoikeudelle mahdollisuuden lausunnon antamiseen edellä mainitusta hallituksen esityksestä. Esityksen mukaan ehdotetuilla muutoksilla edistettäisiin velkakonversion käyttöä yrityssaneerauksessa, kun velallisenä on osakeyhtiö. Esitetty velkakonversio monipuolistaisi käytettävissä olevien saneerauskeinojen valikoimaa ja voisi joissakin tilanteissa myös parantaa saneerauksen onnistumismahdollisuuksia.

Hallituksen esitys on yleisesti kannatettava. Käräjäoikeus esittää alla käytännössä huomioon otettavia näkökohtia liittyen erityisesti ehdotettuun osakkeenomistajien osallistumiseen saneerausmenettelyyn tuomioistuimessa, mikä on tarkoituksenmukaista aloittaa esitetysti vasta siinä vaiheessa, kun velkakonversiota on jo ehdotettu.

Osakkeenomistajien osallistuminen saneerausohjelmaehdotuksen käsittelyyn (YSL 72 §)

Esityksen mukaan velallisyhtiön osakkeenomistajilla olisi oikeus osallistua saneerausohjelmaehdotuksen käsittelyyn niissä saneerausmenettelyissä, joissa velkakonversion toteuttamista ehdotetaan. Jos osakkeenomistajat eivät hyväksyisi tällaisen ehdotuksen sisältävää saneerausohjelmaa, ohjelma olisi tietyin edellytyksin mahdollista vahvistaa myös vastoin osakkeenomistajien kantaa, poiketen voimassa olevasta lainsäädännöstä, jossa velkakonversion toteuttaminen on edellyttänyt yhtiön omistajien myötävaikutusta.

Esitetyt muutokset eivät koske saneerauksen aloittamista. Aloitusvaiheessa ei yleensä ole tietoa saneerausohjelmaehdotuksen sisällöstä eikä mahdollisesta

Postiosoite

PL 650
00181 HELSINKI

Käyntiosoite

Porkkalankatu 13
00180 HELSINKI

Puhelin

029 56 44200

Sähköposti

helsinki.ko@oikeus.fi

velkakonversiosta. Huomioitava on, että käräjäoikeus jo aloittaessaan yrityssaneerausmenettelyn päätöksessään (YSL 71 §) asettaa muun muassa saneerausohjelmaehdotuksen tuomioistuimelle toimittamisesta alkavan määräajan, jonka kuluessa muiden asiaan osallisten kuin ehdotuksen laatijan on toimitettava selvittäjälle ohjelmaehdotuksesta kirjallinen lausuma. Lausuma käsittelee yleisesti ohjelmaehdotuksen vahvistamiskelpoisuutta, ts. vahvistamisen edellytyksiä tai esteitä. Yleisesti tämä määräaika on ollut 30 tai 35 päivää ohjelman toimittamisesta. Toiseksi käräjäoikeus samalla päätöksellä asettaa saneerausohjelmaehdotuksen tuomioistuimelle toimittamisesta alkavan edellä tarkoitettua määräaika lyhyemmän määräajan, jonka kuluessa asiaan osallisten tulee ilmoittaa selvittäjälle kirjallisesti ohjelmaehdotuksessa tarkoitettuja saatavia koskevat väitteet. Yleisesti tämä määräaika on ollut 14 tai 21 päivää ohjelman toimittamisesta. Arvioitavaksi jää, ovatko käytössä olleet määräajat edelleen riittäviä, kun myös osakkeenomistajille halutaan varata tilaisuus osallistua saneerausohjelmaehdotuksen käsittelyyn velkakonversiota esittäessä. Selvittäjällä on esityksen mukaan vaihtoehtoja ohjelmaehdotuksen tiedoksi antamiseen osakkeenomistajille (YSL 72 §). Esityksessä on todettu, että osakkeenomistajien oikeussuojatarpeen kannalta merkitystä olisi ennen kaikkea mahdollisuudella ohjelmaehdotusta koskevien lausumien esittämiseen.

Käräjäoikeudella ei saneerausmenettelyn aloituspäätöstä tehtäessä ole tiedossa, tullaanko asiassa mahdollisesti myöhemmin esittämään velkakonversion käyttöä. Myös selvittäjä, jonka tehtävänä pääsääntöisesti on saneerausohjelmaehdotuksen laatiminen, yleensä määrätään vasta mainitun aloituspäätöksen yhteydessä samanaikaisesti edellä mainittujen lausumien sekä väitteiden määräaikojen asettamisen kanssa. Edellä esitetyt määräajat ovat sinänsä tuomioistuimen harkinnassa. Niillä on merkitystä myös saneerausmenettelyn viivytyksettömään kulkuun eikä siten toivottavaa ole määräaikojen ainakaan huomattava pidentäminen mahdollisten, todennäköisesti kuitenkin harvinaisten ohjelmaehdotusten velkakonversiomahdollisuuksien vuoksi. Käräjäoikeus katsoo, että tarvetta ei ole määritellä kiinteästi näitä määräaikoja edelleenkaan laissa, jotta myös tapauskohtaiselle harkinnalle jää riittävästi tilaa.

Osakkeenomistajien osallistuminen äänestysmenettelyyn (YSL 76 a §)

Esityksessä on tältä osin uusi säännös, jossa säädetään osakkeenomistajan osallistumisesta saneerausohjelman vahvistamista koskevaan äänestysmenettelyyn. Tuomioistuin kehottaisi konversiosaneerauksessa myös osakkeenomistajia määräpäivään mennessä ilmoittamaan hyväksyvä tai hylkäävä kanta ohjelmaehdotukseen selvittäjälle. Selvittäjän olisi tältäkin osin huolehdittava äänestyskehotuksen tiedoksiannosta osakkeenomistajille vaihtoehtoisilla tavoilla siten, että osakkeenomistajille jää riittävästi aikaa äänestyslausuman antamiseen. Esityksen mukaan tuomioistuin voisi ottaa osakkeenomistajien äänestyksen järjestämisen tarpeet huomioon äänestyslausumien antamisen määräaika harkitessaan. Tuomioistuimella ei tätä tietoa yleensä ole, ellei selvittäjä tuo tietoja tältä osin tuomioistuimeen. Ehdottaessaan ohjelmaehdotuksessaan velkakonversiota selvittäjän olisi hyvä toimittaa tuomioistuimelle myös perusteltu esitys äänestyksen määräajasta käsiteltävän asian mahdolliset erityispiirteet huomioon ottaen. Käytännössä äänestykseen on yleisesti varattu muutaman viikon määräaika asian viivytyksettömän käsittelyn turvaamiseksi.

Rekisteröinti kaupparekisteriin (YSL 61 §)

Mikäli saneerauksessa ei ole määrätty selvittäjää/valvojaa, laista tai sen perusteluista ei ilmene kenen tehtävä olisi hoitaa ehdotetussa lainkohdassa tarkoitetut kaupparekisterimerkinnot. Vertailuna ehdotetun YSL 92 a §:n perusteluissa on esitetty, että nopeassa saneerausohjelman vahvistamisessa konversiosaneerauksessa tarvittavien kuulemisisten yksityiskohdista huolehtiminen jäisi käytännössä ohjelmaehdotuksen laatijan vastuulle. Harkita voisi sitä, että jos poikkeuksellisesti selvittäjää/valvojaa ei konversiosaneerauksessa määrätä, tulisiko ohjelmaehdotuksen laatijan hoitaa myös tarvittavat kaupparekisterimerkinnot.

Yrityksen saneerauksesta annetun asetuksen 8 §:ssä on säännös selvittäjän ilmoituksista saneerausmenettelyä koskien ja asetuksen 7 §:n mukaan tuomioistuimien voi antaa muun muassa kaupparekisteri-ilmoitusten tekemisen selvittäjän tehtäväksi. Asetuksessa jo säädetty huomioon ottaen arvioitavaksi jää, onko perusteltua säätää ehdotetuista kaupparekisterimerkinnoista YSL 61 §:ssä, joka otsikkonsa mukaan koskee ohjelman toteuttamisen seuranta, josta puolestaan ei ole ehdotetuissa rekisterimerkinnoissa suoranaisesti kysymys, vai olisiko perusteltua säätää rekisterimerkinnoista mainitussa asetuksessa, jossa niistä jo entuudestaan säädetään.

Vaikutukset tuomioistuimiin

Esityksen mukaisesti velkakonversiossa puuttuminen osakkeenomistajien oikeuksiin voi lisätä ja monimutkaistaa tuomioistuinten ratkaistavaksi tulevia kysymyksiä. Toisaalta ei ole todennäköistä, että velkakonversiota koskevien uusien säännösten myötä velkakonversiot lisääntyisivät merkittävästi ottaen huomioon saneeraukseen hakeutuvien velallisten kokoluokat. Suurin osa saneeraukseen hakeutuvista yrityksistä on mikro- ja pienyrityksiä.

Voimaantulo

Kannatettavaa on selkeyden vuoksi, että ennen esitettyjen muutosten voimaantuloa vireille tullessiin asioihin sovellettaisiin muutosten voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Muuta

Muilta osin esitettyihin lakimuutoksiin ei ole lausuttavaa.

Asiantuntijalausunnon on laatinut käräjätuomari Hannele Piisi

Helsingin käräjäoikeus

Sirpa Pakkala

Laamanni

Jakelu

Lakivaliokunta

Tiedoksi

käräjätuomari Hannele Piisi

